

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

פרשת וארא

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

- ב. מטה אהרן נהפך לתנין
- ל. התראת מכת צפרדע וקיומה
- ד. התראת מכת דם וקיומה
- ה. התראת מכת ברד וקיומה
- ו. הבטחת השי"ת לגאולת ישראל
- י. תולדות ראובן, שמעון ולוי
- כ. השי"ת שולח את משה ואהרן לפרעה
- ב. מכת כינים
- פ. התראת מכת ערוב וקיומה
- ע. מכת שחין
- ר. התראת מכת דבר וקיומה

"

שאלה לשולחן שבת

"ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטיאל לו לאישה לאשה"

פירש רש"י: 'מזרע יתרו שפיטם עגלים לעבודת אלילים' והוא על פי הגמרא (ב"ב קט:).

ויש לבאר מדוע כתבה התורה כן, והרי במשנה (ב"מ נח:) כתוב: 'כשם שאונאה במקח וממכר כך אונאה בדברים: לא יאמר לו: בכמה הפץ זה והוא אינו רוצה ליקח. אם היה בעל תשובה, לא יאמר לו: זכור מעשיך הראשונים. אם הוא בן גרים, לא יאמר לו: זכור מעשה אבותיך, שנאמר: 'וגר לא תונה ולא תלחצנו'.

אם כן איך מכנה התורה את יתרו הגר בשם פוטיאל שמזכיר את מעשיו הראשונים, וכן את מעשי אביה של אשתו של אלעזר?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"ג אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"ולמכשפים"

הגמרא במסכת מנחות (פה.) מביאה מדרש, ששמותיהם של חרטומי מצרים היו יוחנא וממרא, ומצאתי רמזים שונים בענין: נוטריקון "ולמכשפים", ולמכשף יוחנא ממרא. ורמז לזה שבגללם לא רצה פרעה לשמוע למשה: "מי ד' אשר אשמע בקולו", ר"ת יוחנא ממרא. ועונשם בשירת הים: "נשפת ברוח כסמו ים", שוב שמם בר"ת. ובמהרש"א שם כתב שיוחנא היה עושה מעשי שדים, וממרא מעשי כישופים, ומעשיו של ממרא היו רעים יותר בעיני הקב"ה שכן שמו מורה על כך שממרה את רצון ד'. ולסיום נביא, שבזוהר ובספר הישר מובא ששמותיהם היו יונוס ויומברוס והיו מתלמידיו של בלעם.

"כי בפעם הזאת אני שולח את כל מגפותי אל לבך"

יש לבאר מדוע מכת ברד נחשבת ל'כל מגפותי'. לקב"ה ישנם שלושה לגיונות שבאמצעותם הוא נפרע מן הרשעים: מים, אש, ורוח. מאנשי דור המבול נפרע באמצעות המים: הביא עליהם את מי המבול. מתושבי סדום נפרע באמצעות האש: "וד' המטיר על סדם ועל עמורה גפרית ואש". ומדור הפלגה נפרע באמצעות הרוח: "להפיצם על פני כל הארץ". והנה, כלפי המצרים השתמש הקב"ה בכל שלושת הלגיונות: במכות דם וצפרדע - במים. שתיהן החלו כשאהרן נטה את ידו על מימי מצרים. במכת ארבה - ברוח שנשאה את הארבה. במכת שחין - באש, "פיח הכבשן". ובמכת ברד, שמשו שלושת הלגיונות יחד: הברד עצמו היה מים, אש התלקחה בתוך הברד, וכמו כן הייתה רוח - "וד' נתן קולות", קולות ברוח. ומכיון שבמכה זו שמשו, כאמור, כל הלגיונות - לפיכך היא נקראת "כל מגפתי". (הגר"א)

"ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטיאל לו לאישה"

יש לבאר מדוע המילה 'לו' נכתבה פעמיים: "ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטיאל לו לאישה", ולכאורה יש כאן כפילות מיותרת? ויש לומר: א. דרך העולם שההורים מנסים לחתן את בניהם הראשונים תחילה. וכך גם אהרן ואלישבע התרכזו במציאת זיווג לגנב ואביהוא הגדולים, שכתוב עליהם שלא התחתנו כלל לבסוף. ראה אלעזר שעליו הדבר מוטל, הלך ולקח לו אשה בעצמו. (אמרי אמת) ב. משום שאלעזר נשאה רק משום שהייתה מיוחסת ובתו של פוטיאל, וראיה לכך שכתוב שלקח לו מבנות פוטיאל, ולא את בת פוטיאל. (מהרה"ל דיסקין) ג. ה'לו' השני מסמל שהאשה התנתקה מהשורש של פיטום עגלים לע"ז ושייכה עצמה לו לאשה. (העמק דבר) ד. מה שפינחס היה כולו טוב הוא מפני שהכריעו שני הצדדים הטובים של אביו אלעזר ועוד צד אחד של יוסף - כנגד צד פחות טוב של יתרו שהיה מפטם עגלים לע"ז. ולכן הדגישה התורה 'לו' שהוא היה המכריע לצאצאיו להיות טובים עקב יחוסו. ה. בדק יפה יפה האם היא ראויה להיות אשתו. (לקוטי אש) (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לשולחן שבת' תש"פ)

הצטרפו עכשיו

hamatmon40@gmail.com | 052-7665775
דף הקמפייין: cmatch.me/Matmon

ישנו ביקוש רב בבתי הכנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילה שלהם. זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה. ניתן לתרום:

1. בהעברה לבנק לאומי (10 סניף 905 חשבון 5055271, ע"ש 'ביין' 2. לשלוח שיק למערכת

העלון מוקדש לע"ג

ר' אברהם בן חיים מנחם בן ציון

ר' משה יצחק גרשון בן אברהם יהודה

ת.נ.צ.ב.ה.

חידון א' ת'

- התשובה לכל שאלה מתחילה באות המופיעה בתחילת השורה
- א. דברי החרטומים לאחר מכת כינים
 - ב. מתו במכת דבר
 - ג. מבני לוי
 - ד. מתו במכת דם, והבאישו את היאור ביתם
 - ה. מי מהמצרים ניצל ממכת ברד?
 - ו. לשון חמישית של גאולה לעתיד לבוא
 - ז. ד' הבטיח לגאול את בני"ב -
 - ח. כך אספו המצרים את הצפרדעים המתים
 - ט. עומק הכנים בקרקע היה ששה (מדרש)
 - י. שם נשאר הצפרדעים לאחר המכה
 - כ. מעשר המכות
 - ל. סבא רבה וסבא של משה
 - מ. למתי ביקש פרעה שמכת צפרדע תיפסק
 - נ. גיסו של אהרן
 - ס. שם חפרו המצרים לחפש מים
 - ע. מעשר המכות
 - פ. לקתה במכת ברד
 - צ. מבני שמעון
 - ק. הסיבה שבג"ל לא הקשיבו למשה
 - ר. פרעה אמר: "ואני ועמי ה _____"
 - ש. מעשר המכות
 - ת. מטה אהרן הפך ל _____

חידון א' ת' הפוך

- התשובה לכל שאלה מסתיימת באות המופיעה בתחילת השורה
- א. מבני אהרן
 - ב. במכת ברד, השעורה הייתה-
 - ג. אחיו של קורח
 - ד. השי"ת המטיר על מצרים: " _____"
 - ה. לא לקתה במכת ברד
 - ו. מיהו פוטיאל? (1 מתוך 2 הפירושים ברש"י)
 - ז. "שלח _____ את מקנך"
 - ח. משה זרק ממנו לשמים, והתפזר בכל מצרים
 - ט. " _____ משה את ידו על השמים"
 - י. 4 לשונות של גאולה
 - י. גשם יורד בעוצמה = מטר _____
 - ל. במכת ברד, הפשתה הייתה -
 - ם. ניסו גם הם לעשות את המכות
 - ן. אביו של חצרון
 - ס. הירא את דבר ד' _____ את עבדיו ומקנהו לבתים
 - ע. מעשר המכות
 - ף. מיהו פוטיאל? (1 מתוך 2 הפירושים ברש"י)
 - ץ. היאור _____ בצפרדעים
 - ק. מהו "משארותיך"?
 - ר. מעשר המכות
 - ש. הייתה בתוך הברד
 - ת. לא לקתה במכת ברד

ואלה שמות

"כי אין כמני בכל הארץ"

אלו שמות נוספים יש לארץ? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

בשמות השבטים יש רמז לקורות בניהם: ראובן, שנאמר (שמות ג, ז): "ראה ראיתי את עני עמי". שמעון, על שם (שם ב, כד): "וישמע אלקים את נאקתם". לוי, על שם שנתחבר (נתלווה) הקדוש ברוך הוא לצרתם מתוך הסנה, לקיים מה שנאמר (תהלים צא, טו): "עמו אנכי בצרה". יהודה, על שם שהודו להקדוש ברוך הוא. יששכר, שנתן להם הקב"ה שכר שעבודם, ביזת מצרים וביזת הים, כמו שנאמר (בראשית טו, יד): "ואחרי כן יצאו ברכוש גדול". זבולון, על שם שהשכין הקב"ה שכינתו בקרבם, שנאמר (שמות כה, ח): "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", ואין זבולון אלא בית המקדש, שנאמר (מ"א ח, יג): "בנה בניתי בית זבול לך מכוון לשבתך עולמים". בנימין, על שם (שמות טו, ו): "ימינך ד' נאדרי בכח". דן, על שם (בראשית טו, יד): "וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי". נפתלי, על שם תורה ומצוות שנתן להם הקב"ה, שכתוב בהם (תהלים יט, יא): "ומתוקים מדבש ונופת צופים". גד, על שם המן שהאכילם הקב"ה (שמות טז, לא): "כזרע גד". אשר, על שם שהיו מאשרין אותן כל שומעי גאולתן וגדולתן, שכתוב (מלאכי ג, יב): "ואשרו אתכם כל הגויים, כי תהיו אתם ארץ חפץ אמר ד' צבקות". יוסף, על שם שעתיד הקב"ה להוסיף ולגאול את ישראל ממלכות הרשעה, כשם שגאל אותם ממצרים, שכתוב (ישעיה יא, יא-טז): "והיה ביום ההוא יוסיף ד' שנית ידו וגו'". (ע"פ מדרש רבה)

מילה בפרשה

כשהכפור החל לרדת,
בעל התסרוקת הנעדרת,
בכל העיר לא נמצא,
כאילו בלעה אותו האדמה.

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

ושפני טמוני חול

"אלה ראשי בית אבתם"

אלו מגדולי האומה חיו מספר שווה של שנים? (6 זוגות)

"ושני חיי לוי שבע ושלושים ומאת שנה"

רש"י מבאר שמפרש הכתוב את מספר שנותיו של לוי כי שנות השעבוד נספרות החל ממיתתו. וה'שפני חכמים' מביא שלפי חשבון זה היה השעבוד 116 שנים, כי לוי היה בן 43 שנים בירידה למצרים ונמצא שחי במצרים תשעים וארבע שנים, וא"כ נשארו מ210 שנים שהיו במצרים 116 שנים. ורמוז באופן נפלא בפסוק: "ארבעים שנה אקוט בדור", שארבעים השנים היו השנים שהיו בני ישראל במדבר, אקו"ט בגימטריא 116 שהן היו שנות השעבוד, 'ב-דור' ששנים אלו היו בתוך מנין 210 שנים (דור בגימטריא). (חדקל)

שעשועי דאורייתא

"מלא הפניכם פיה כבשן"

היכן עוד בתורה מוזכר כבשן? (2 תשובות)

מצאו נא בפרשה:

1. נכד ששמו כמחצית שם סבו.
2. שני פסוקים רצופים שמתחילים באותן מילים ומסתיימים באותן מילים!
3. שתי מילים רצופות המורכבות מאותן האותיות.
4. שתי מכות ששמן מורכבות מאותן האותיות.
5. חמש מילים רצופות המתחילות באות ב'. (הארוך בתורה)
6. פסוק שמתחיל ומסתיים באות ה'.
7. אחד מגלגל המזלות.

"זיכרון" סימן

גימטריאות ורמזים לזכירת מספר פסוקי הפרשה

בפרשת וארא מסופר על שבע המכות הראשונות, והראשונה: "הנה אנכי מכה במטה אשר בידך".

בפרשת וארא ישנם 121 פסוקים, ואפשר לזכור זאת ע"י זכירת המילים:

"מכה במטה" = בגימטריא = 121

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לשבוע שעבר: מי היה מצורע במשך 80 שנה? משה רבינו! כאשר נגעה בתה בת פרעה נרפאה מצרעתה מיד נדבקה הצרעת במשה ולא נתרפא משה מצרעתו עד שנתגלה אליו הקב"ה בסנה נמצא שמשה היה מצורע כשמונים שנה. (תיקוני זהר תיקון כא) **לסדר את הפרשה** - "ויכבד לב פרעה". **חידון א' ת'** - אצבע אלוקים היא, בהמות בקר, גרשון, דגה, הירא את דבר ד', והבאתי, זרוע נטויה, חמרים חמרים, טפחים, יאור, כינים, לוי, מחר, נחשון, סביבות היאור, ערוב, פשתה, צוחר, קוצר רוח, רשעים, שחין, תנין. **חידון א' ת' הפוך** - אביהוא, אביב, נפג, ברד כבד מאד, חיטה, יתרו, העז, פיה, ויט, והוצאתי והצלתי וגאלתי ולקחתי, ניתך, גבעול, חרטומים, ראובן, הניס, צפרדע, יוסף, שרץ, הבצק, דבר, אש, כוסמת. **שעשועי דאורייתא** - "עלה קיטר הארץ כקיטר הכבשן", "ויעל עשנו כעשן הכבשן". 1. עמינדב היה סבא של נדב. 2. "כי בפעם... בכל הארץ", "כי עתה... בכל הארץ". 3. "יד י-ה-ו-ה הויה במקנך". 4. דבר וברד. 5. "בשדה בסוסים בחמורים בגמלים בבקר". 6. "הנני ממטיר כעת מחר... ועד עתה". 7. "והדגה". **ואלה שמות** - ארץ, תבל, אדמה, ארקא, גיא, ציה, חרבה, יבשה, ראשית, שדה, נשיה. (אדר"ג, אס"ר, ב"ר, ילקוט שמעוני משלי רמז תתקמג - עיין שם שמפרש את השמות ומקורן) **מילה בפרשה שמות** - הלם. "היכה במ פפרך" - היכה=הלם, "וייסרם שוק על ירך" - שוק=הלם, "עד שהגיע לכאן" - לכאן=הלם, "נוגש שהתאים לו זקן" - התאים=הלם. **טמונות בפרשה** - 1. נקבת הגמל=נאקה, "נאקת בני ישראל" (ו,ה) 2. שוקולד מרי - "זמררי" (ו,טז) 3. לב אבן - "אקשה את לב פרעה" (ז,ג) 4. "אסיר" (ו,כד) 5. "ובתגורירך" (ז,כח) 6. "ויחפרו" (ז,כד) 7. סמל משרד הרווחה - "כי היתה הרוחה" (ח,יד) 8. האותיות 'די ביד' (אונקלוס ז,ז) 9. "ויחדלו הקולות" (ט,לג) 10. "להוציא את הכינים" (ח,יד) 11. "ונחשים ועקרים בערבוביא" (רש"י ח,יז) 12. "שלח העז" (ט,יט) 13. "מקצר רוח" (ו,ט) 14. 4 כוסות כנגד לשונות של גאולה (ו,יז) 15. 'נס בתוך נס, האש והברד מעורבין' (רש"י ט,כד) 16. חמרים (ערימות) של חמורים: "חמרים חמרים" (ח,י) 17. **אצבע אלוקים** (ח,טו) 18. הלב של פרעה הפך לכבד. (ז,יד) 19. כתב - "החרטומים" (ח,ג) **טמונות בהפטר** - 1. "רגל בהמה לא תעבור בה" (כט,יא) 2. "ערים מחרבות" (כט,יב) 3. "ונתתי חיים בלחייך" (כט,ד) 4. "ולא תשב" (כט,יא) **שאלה לשלחן השבת מקץ** - שאלנו: מה החילוק בין דברי השבטים אודות גנב הגביע לבין דבריו של יעקב ללבן: "עם אשר תמצא את אלהיך לא יחיה", וביאר שם רש"י: 'מאותה קללה מתה רחל בדרך'. ואילו כאן לא מצינו שנענש בנימין? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. יש לחלק שרחל אכן גנבה את התרפים ולכן נתפסה בקללת יעקב, אבל בנימין לא עשה דבר שלא כהוגן. 2. אולי ניתן לחלק בין הלשונות של 'לא יחיה' לבין 'ומת'. שהרבה ישנם חיים החשובים כמת אבל לא לחיות זו לשון חד משמעית שלא נתונה לפרשנות. 3. כשיעקב אמר את דבריו, לבן שתק והסכים לדבריו, אך כאן מיד סתר מנשה את הצעתם ואמר שיהיה עבד. (טיב התורה) 4. חס עליהם הקב"ה ועל צערו של יעקב ולכן לא התקיימה הקללה. 5. להגיד שאדם ימות אין זו קללה שהרי כולם ימותו בסופו של דבר, אך לומר עליו שלא יחיה יותר זו קללה. 6. יעקב מסר את דין הגנב למיתה בידי שמים והשבטים למיתה בידי המלכות. 7. כוונת השבטים הייתה מחוכמת. שהבינו מיד שכנראה שמו להם את הגביע בעלילה כמו ששמו להם את כספם, ואמרו לממונה על בית יוסף שמי ששם את הגביע מעבדי יוסף הוא וכן מוות הוא. (מתוק מדבש) 8. שיטת הכל-בו ועוד פוסקים שחמץ שאינו ידוע אינו עובר עליו בבל יראה ובל ימצא. דהיינו שחפץ שאינו ידוע הנמצא אצל בעל הבית לא נקרא שנמצא שם. אמרו השבטים: "אשר ימצא אתו" כלומר, שיהא בגדר 'נמצא' אתו, וזהו רק אם ידוע לו וממילא לגבי הגביע הרי לא היה ידוע כלום לבנימין ואין הוא בכלל הקללה. (ר"י אדלשטיין)

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

באתרים: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) 'תורת יוסף ו'דרשו'.

בשכונת בית ישראל בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגל קשה

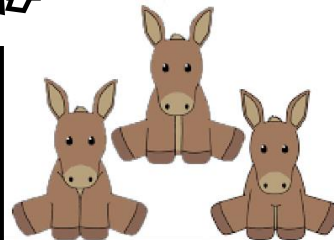
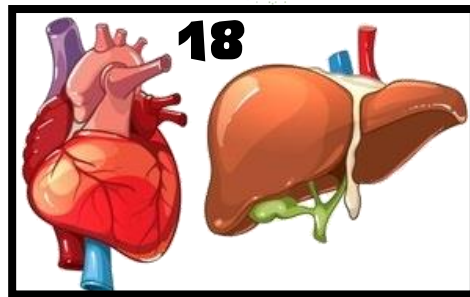

'מחשבה טובה'

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
'קבוצים היו בעיניהם' (רש"י א,יב)

"כה אמר" (יחזקאל כה כה - כט טז)

הפטרת וארא

טמונות בהפטרה

עדיין ניתן לרכוש את משחק ה'חדר בריחה' המבוקש! חידות ומשימות לכל הגילאים לחוויה משפחתית מושלמת!
לפרטים נוספים ולהזמנות התקשרו: 052-766-5775